

što zbornik čini vrlo osebnim. Međutim, zbog toga nije bilo moguće dati sintetski prikaz problema o kojima pišu. Izpri-kazanog je vidljivo da Zbornik Mire Kolar-Dimitrijević obiluje gospodarskim i socijalnim temama što je razumljivo s obzirom da se i sama najviše u svom znanstvenom radu bavila gospodarskim i socijalnim temama hrvatske povijesti te da je na tom području postigla vrhunske rezultate, zaduživši tako cjelokupnu hrvatsku historiografiju.

Među brojnim autorima ima mnogo mladih znanstvenika. Većina njih bili su studenti Mire Kolar. Nema vrijednijeg dara kojeg su joj ti mladi znanstvenici mogli pokloniti za njezin sedamdeseti rođendan kao zahvalu za ono što im je ona dala. Time su dokazali da je njezino zalaganje u njihovom obrazovanju i uvođenju u znanstvenu djelatnost imalo uspjeha

Zbornik u cjelini predstavlja vrijedan doprinos hrvatskoj historiografiji i društvenim znanostima u cjelini. Mnogima može biti putokaz za daljnja istraživanja, pogotovo zato jer su prilozi pisani na temelju izvorne arhivske građe i obimne literature koju autori u bilješkama korektno citiraju. Imponira veliki broj autora koji su u ovom zborniku dali svoje priloge. To dokazuje da je Mira Kolar-Dimitrijević cijenjena i poštovana kod velikog broja znanstvenika. Napisavši prilog za zbornik posvećen njezinoj sedamdesetoj godišnjici pokazali su da ju cijene kao znanstvenika i prijatelja s kojim je bilo ugodno surađivati.

Franko Mirošević

POVIJEST U NASTAVI ILI KAKO ČASOPISOM POVEZATI HISTORIOGRAFIJU I NASTAVU

Razvitak povijesti kao znanosti u Hrvatskoj, barem kroz djelatnost svojih najvrjednijih reprezenata, uklapa se i ravnopravno kores-

pondira s glavnim tijekovima i znanstveno-istraživačkim strujanjima u europskoj i svjetskoj historiografiji. Stvari, međutim, stoje znatno nepovoljnije spustimo li se na razinu posredovanja znanstvenih spoznaja i rezultata povijesnih istraživanja, dakle znanja o povijesti – da tako kažemo - krajnjim korisnicima, a to je u najširem smislu društvo u cjelini. Kako se najveći dio znanja, unatoč činjenici da smo već duboko zagazili u informacijsko doba i informacijsko društvo, ipak još uvijek stječe u odgojno-obrazovnom procesu u sklopu redovnog školovanja, posredovanje znanja o povijesti, kao i drugih znanja uostalom, od vitalnog je značaja upravo za taj segment društva – školstvo, tj. učenike i njihove nastavnike. Često prepušteni sami sebi, bez adekvatne stručne i materijalne potpore, deziluzionirani u kontekstu tranzicijskog kapitalizma, nastavnici većinu energije iscrpljuju na održavanje otprije postignutog standarda nastave nemajući baš previše ni poticaja a ni mogućnosti za osuvremenjivanje vlastitog rada kroz praćenje najnovijih zbivanja na tom području u svijetu.

Da ipak sve ne bi bilo crno, pobrinu se, kao i uvijek, rijetki entuzijasti. Oni koji prilikama usprkos pokreću neke stvari, daju inicijative, nastoje promijeniti stanje. Iznimno vrijedan prilog takvim nastojanjima svakako je i pokretanje časopisa *Povijest u nastavi*, koji je, ako je suditi po prvih nekoliko brojeva, na najboljem put da popuni jednu dugo već prisutnu prazninu u procesu spomenutog posredovanja znanja o povijesti.

Povijest u nastavi je časopis koji izdaje Društvo za hrvatsku povjesnicu. Časopis je na određeni način zapravo nastavljatelj časopisa *Nastava povijesti* koji je izlazio kao glasilo iste strukovne udruge. Nakon gotovo jednog desetljeća obnovljeno je izdavanje časopisa, u proljeće 2003., ali pod novim imenom *Povijest u nastavi*, novim uredništvom i osuvremenjenim pristupom i ciljevima.

Povijest u nastavi časopis je koji okuplja autore iz područja povijesne znanosti, metodičare nastave povijesti i - što je

smatramo najvažnije - nastavnike povijesti, a nije vezan ni uz jednu izdavačku kuću. Glavni i odgovorni urednik, ujedno i idejni pokretač ovog časopisa dr. sc. Damir Agičić uz puno uloženog truda i akribije oblikuje časopis koji odražava stvarnost u nastavi povijesti, ali sugerira i suvremene pristupe i metode u nastavi povijesti. Uostalom, pustimo samoga urednika da kroz jednu rečenicu iz uvodnika prvom broju časopisa u najsžetijem obliku eksplicira koncepciju časopisa: "Kroz analize postojećeg stanja i davanje prijedloga kako osuvremeniti nastavu, preko tekstova koji nude novi pristup u razradi pojedinih metodičkih jedinica nastave, željeli bismo postati neophodan i poželjan priručnik u biblioteci svakog nastavnika povijesti".¹

Cilj časopisa, dakle, jest osuvremeniti metodiku nastave povijesti u Hrvatskoj u smislu europskog konteksta nastave povijesti i pomoći nastavnicima u njihovom stručnom metodičkom usavršavanju. Shodno takvoj koncepciji, u časopisu su zastupljeni i adekvatni tekstovi.

Tako se u časopisu mogu naći znanstveni i stručni metodički članci, najnovija historio-grafska istraživanja, izvještaji i prikazi seminara o nastavi povijesti širom Europe, predstavljanje različitih projekata vezanih uz nastavu povijesti, ocjene i prikazi novih knjiga iz područja povijesnih znanosti i informacije o djelovanju udruga, institucija i radu na seminarima u Hrvatskoj i Europi.

Povijest u nastavi br. 1 (god. I 2003, 128 stranica), objavljuje preporuku Vijeća Europe o nastavi povijesti u 21. stoljeću, blok člana: Snježana Koren: *Manjine u hrvatskim udžbenicima povijesti i zemljopisa*; Stjepan Matković: *Ban Khuen Hedervary – značenje i utjecaji*, Ivka Pavičić: *Muzej u nastavi*, Robert Stradling: *Muzeji*, Suzana Pešorda: *Rimljani u Sesvetama* (samostalni istraživački rad učenika), Kornelija Jurin-Starčević: *Osmanska Slavonija i Srijem* u

regionalnoj povijesti, Marica Karakaš: *Misliti i razumijevati Europu*. Na kraju slijedi blok ocjena i prikaza knjiga. Autori časopisa su znanstvenici i predavači sa fakulteta ili iz raznih institucija. Osobito je pohvalno što su među autore uvršteni nastavnici kao reflektivni praktičari te svojim člancima pokazuju suvremene pristupe nastavi i tako potiču druge nastavnike.

Povijest u nastavi br. 2 (god. I. 2003., 129-316) svezak sadrži pet izlaganja (A. Cardwell, D. Agičić, M. Strecha, S. Koren, P. Bihari, A. Mc. Cully) sa međunarodnog stručnog seminara o nastavi povijesti održanog u Zagrebu 4.-5. travnja 2003. u organizaciji Ministarstva prosvjete i športa i Vijeća Europe.

Potom slijedi blok metodičkih i stručnih članaka: Ana Kirinčić: *Zavičajna, terenska i projektna nastava*, Tinka Morović: *Projekt "Rimski zid"*; Katica Degmečić: *Stradanje Podunavskih Švaba potkraj Drugog svjetskog rata i u poraću*, Vesna Radacu i Lies Sercu: *Kriteriji za ispitivanje nastavnih materijala za društvene znanosti: njemački primjer*; Nataša Štefanec: *Škola za slavenske i istočnoeuropske studije u Londonu*; Tvrtko Jakovina: *Psihotik na konju ili svjetlost hrvatskog naroda*. U bloku predstavljanja udruga prvi put je predstavljena i Hrvatska udruga nastavnika povijesti, osnovana u ožujku 2003. u Zagrebu.

Povijest u nastavi br. 3 (god. II. 2004. 1-273) donosi izvješće i nekoliko izlaganja sa seminara o Danu sjećanja na holokaust i nastavi povijesti 20. stoljeća održanog u Zagrebu 27. i 28. siječnja 2004. (S. Koren, N. Jovičić, I. Goldstein, L. Vranar, I. Jurela-Jarak, R. Ratković T. Jakovina, H. Karge); potom slijede znanstveni i stručni članci: I. Ograjšek: *Osmi mart-Međunarodni dan žena*, Snježana Koren: *Svrha i ciljevi suvremene nastave povijesti*, Neven Budak: *Obrazovanje nastavnika*, Danijela Trškan: *Matura, odnosno vanjsko ocjenjivanje iz povijesti u Sloveniji*; Loranda Miletić i Nataša Jurić Stanković: *Dramske metode u*

¹) D. Agičić: Uvodna riječ, *Povijest u nastavi*, br. 1, Zagreb, 2003., str. 5.

nastavi povijesti; Suzana Jagić, Sonja Poljak. Nataša Roginek, Draženka Stančić: *Projektna nastava Dani kruha*, Slavica Čosić: *Zavičajna projektna nastava Prosvijećeni apsolutizam u Čepinu*, Vlatko Čakširan: *Eko povijesna radionica "Stari gradovi-utvrde na našim rijekama"*, Filip Hameršak: *The Face of Battle Johna Keegana i obraz (hrvatske) vojne povijesti* Tvrtko Jakovina: *Hladni rat nije počeo konferencijom u Jalti!* Igor Duda: *Povijest dokolice za početnike*. I, naravno, na kraju je blok ocjena i prikaza seminara i knjiga kojim se najlakše diseminiraju novosti u suvremenim pristupima nastavi i historiografskim istraživanjima. Popis autora pokazuje veliki broj stranih autora iz područja metodike nastave povijesti što uvelike pomaže u sagledavanju nastave povijesti u Europi.

Uskoro očekujemo i *Povijest u nastavi* br. 4. sa zanimljivom temom 'interkulturalizam u nastavi povijesti' i gostom urednikom prof. dr. Dragom Roksandićem.

Časopis je izuzetno popularan kod nastavnika povijesti i našao je put gotovo do svake školske knjižnice. Nastavnici u njemu nalaze poticaje, ideje, suvremene pristupe u nastavi povijesti i mnoge važne informacije vezane uz svoju struku. Časopis je –iako su izišla svega tri broja – već odigrao važnu ulogu u razvoju nastave povijesti u Hrvatskoj. Kako još uvijek nastavnici povijesti u Hrvatskoj imaju premalo stručnih seminara, časopis na neki način popunjava i tu prazninu te utječe na njihovo stručno i metodičko, pa i znanstveno usavršavanje.

Stoga poželimo mu na kraju održavanje dosegnute razine u pogledu kvalitete, daljnje poboljšavanje iz broja u broj i posebno, jer to je boljka naših stručnih časopisa, dugo i redovito izlaženje.

Suzana Pešorda

H I S T O R I J S K I
Z B O R N I K

GODINA LVI-LVII
ZAGREB 2003.-2004.

UDK 93/99

ISSN 0351-2193

Historijski zbornik, god. LVI-LVII, str.1-259, Zagreb 2003.-2004.

Izdavač

Društvo za hrvatsku povjesnicu

Redakcijski odbor

Mirjana Gross

Ivan Kampuš

Franko Mirošević

Ivica Prlender

Tomislav Raukar

Petar Strčić

Glavni i odgovorni urednik

Ivica Prlender

Članci i rasprave iz časopisa Historijski zbornik su referirani u publikacijama:

ABC Clío

Historical Abstracts

America: History and Life

Adresa uredništva

Društvo za hrvatsku povjesnicu, Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 10000 Zagreb, I. Lučića 3, Hrvatska

Časopis izlazi jednom godišnje

Izdanje časopisa sufinancira Ministarstvo znanosti Republike Hrvatske

Tisak:

Horetzky